

inkább az észlelt dolgok sajátosságait, viszonyait, hasonlóságait, összefüggéseit rögzíti, mint magukat a tárgyakat. Nem vagyunk képesek emlékelemeket egyesével, külön-külön felidézni, hanem mindig csak így együtt, összefüggéseikben. A tanulási folyamat sohasem elemenként, sorban, gépiesen történik, hanem úgy, hogy a tanulak összekapcsolódnak, egybeépülnek a bennük már meglévő emlékekkel. Sohasem a való tényeket tanuljuk és rögzítjük az emlékezetünkben, hanem azoknak egy bennünk kialakult egyéni, szubjektív képét. Nemcsak a „dolgokra” emlékezünk, hanem arra az érzésre is, amit a dologgal való találkozáskor átélünk. Nagyon érdekes, amit Bánki M. Csaba a tanulás és felejtés problémájáról ír. A nagyon intenzív tanulás során minden következő anyag gyakorlatilag „kitörli” az előzőt, még mielőtt az igazán rögzülhetett, az emlékezés többi részével összekapcsolódhatott volna.

A szerző a sokakat izgató kérdésekben vállalkozik arra, hogy a hitelesség és a közérthetőség közötti szűk, sokszor kanyargós, de járható ösvényen végigvezesse az olvasóit. Biztosak vagyunk abban, hogy sok pedagógus is vállalkozni fog erre az útra. A könyv igazi sikernek számít.

Kiadja a Texoft Nyomdaipari Számítástechnikai Kft. Biográf Kiadója. Kossuth Nyomda Rt., Budapest, 1994.

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA
Kölcsy Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
Debrecen

„Család-, gyermek- és ifjúságvédelem”

Az egyre nyilvánvalóbb szociális feszültségek iskolai következményei, a tanulmányi lemaradás, lemorzsolódás, a deviáns viselkedés stb. - a pedagógustól alapos szakutadást, higgadt, tudatos nevelői magatartást igényel.

Szükség van biztos elméleti felkészültségre, melynek forrásai a jelenkor és távolabbi múlt írásai lehetnek. E szemlélet jegyében szerkesztett szöveggyűjtemény az iskolai feladatokra koncentrálva adja elsősorban a hazai szerzők e témakörben írt munkáinak sajátos pedagógiai szempontú válogatását, a család-iskola-deviancia összefüggésében.

Az utóbbi évtizedek társadalmi, gazdasági változásai a család működésében és funkciójában is mélyreható változásokat hoztak. E problémákra választ kereső szakirodalomból az alapkérdésben túlmutató, egymással polarizáló vélemények kerültek a kötetbe, a család értékei, működése és struktúrája vonatkozásában, valamint a hazai gyakorlatban viszonylag újszerűnek számító családterápiás szemlélet néhány mozzanatát is fölfedezhetjük benne.

A statisztikai adatok szerint egyre több a veszélyeztetett gyerek. Az iskolában gondot jelent a gyenge képességű, problémás magatartású gyerekek felismerése, gondozása, differenciált fejlesztése. A válogatás ennek szellemében egyrészt az iskolai beilleszkedési problémák, tünetek értelmezését kiemelt tanulmányrészletekkel adja, másrészt az iskolai gyermekvédelem megelőző és gondozó feladataira és a pedagógusok gyermekvédelmi szemléletére hívja fel a figyelmet.

A deviáns viselkedés kialakulásának okai a szocializációs folyamat sérülésében keresendők. Az idevonatkozó gazdag szakirodalomból olyan tanulmányok kerültek be a kötetbe, amelyek többnyire pedagógiai szemlélettel, tájékoztató jelleggel közelítik meg a deviáns viselkedés kiala-

kulását. Ezt az igen gazdag szakirodalmat tanár- és tanítójelölteknek, illetve gyakorló pedagógusoknak egyaránt ajánljuk.

A kötet szerkesztője *Vidáné dr. Nagy Emese*, a KFR TKF Neveléstudományi Tanszékének docense.

*

Alkotó ember – alkotó közösség

A Napról napra 4. kötetét tarthatja kezében az olvasó „*Két évtized egy óvoda életében*” címmel. A kötet *Zeke Lászlóné* vallomása életmódjáról és a debreceni Sinai Úti Óvoda munkájáról. Olyan írásmű ez, amelyben a vezető, a munkatárs, az ember, a pedagógus foglalja össze egy pedagógiai műhely, egy alkotó közösség fejlődését, történetét és eredményeit. Leírja azt a pedagógiai folyamatot, bemutatja azokat a módszereket, elveket és eljárásokat, amelyek formálták az alkotó embereket, az alkotó közösséget és az óvodás gyermekeket. Kirajzolódnak azok a tevékenységek, amelyek dominánsan érvényesülnek a nevelőmunkában, s ezek elsősorban a népi hagyományokra épülnek. Meggyőződhetünk pedagógiai vizsgálataik eredményességeiről, a szakmai munkaközösségek elképzeléseiről, az óvoda széles körű kapcsolatteremtéséről, segítők önzetlen munkájáról, s arról az igényességről, amely pályázatok sorát indította el. Méltán kapott ez az óvoda oly sok rangos elismerést.

Jó szívvel ajánlhatjuk tehát a könyvet azoknak az óvodáknak és munkatársaiknak, akik innovációs munkájukhoz szeretnék felhasználni az ismertetett metodikákat, akik szeretnék végiggondolni, elemezni tevékenységüket, és akik pedagógiai rendszert kívánnak kiépíteni. Színes és gazdag tartalom, gyermekközpontú pedagógia – ez az, ami jellemzi a kötetet. A töretlen lelkesedés, a jövőre utaló elképzelések sora a garancia a távlatok megvalósításának. Kívánjuk, hogy ez a lendület, amely a *Napról napra* kötet megjelenését segítette, érvényesüljön a sorozat további munkálásában is.

DR. HAJZER LAJOS
JPTE Szláv Filológiai Tanszék
Pécs

Svatopluk Pastyřík – Mieczyslaw Balowski: Cseh – lengyel anyagok egy szláv filológiai szemináriumhoz

– ČESKO – POLSKÉ MATERIALY PRO SEMINÁŘ SLOVANSKÉ FILOLOGIE –

A „kis nyelvek” iránt érdeklődők (tanárok, diákok, nagyközönség) számára különösen jelentősek azok az alkalmak, amelyek a nyári szünetekben értékes heteit töltik ki az idegennyelv-tanulás idehaza szinte pótolhatatlan lehetőségeivel.

A nyugati szláv nyelvek közül a cseh már korábban megtalálta azt a megfelelő formát, melyet a Károly Egyetem (Prága) a Szláv Stúdiumok Nyári Iskolájának (LŠSS) nevez, és évente megrendezésre kerül jeles előadók közreműködésével, nagy körültekintéssel összeállított „országismereti kirándulások” beiktatásával. Az 1348-ban alapított prágai egyetem nyári iskolájának hallgatósága sokfelől, még a távoli Japánból is verbuválódik.